

весомости отдельных показателей каждого критерия рассматриваемой готовности (с применением метода экспертных оценок).

Ключевые слова: подготовка учителя информатики, профессиональная ориентация, IT-специальности, профориентационная работа, содержание учебной дисциплины.

Ponomarova N. O. Criteria and indicators of determining the level of readiness of the future teacher of informatics to career guidance of students on IT specialty

The article is devoted to the establishment of criteria and indicators of readiness of future teachers of informatics to career guidance of pupils on IT specialty. In accordance with the structural components of the readiness of the future teachers of informatics for this activity, is defined a motivational, cognitive, practical-activity and reflexive criteria. The indicators, which reveal each of the criteria, are described. The levels of formation of the readiness of the future teacher of informatics to career guidance of pupils on IT specialty and the diagnostic apparatus for their identification are determined and described. The results of determining the coefficient of importance of each criterion in the structure of the readiness of the future teacher of informatics to career guidance of pupils in general secondary education, as well as the factors of importance of individual indicators of each criterion of preparedness (using the method of expert evaluations) are given.

Key words: career guidance, IT specialty, preparation of a teacher of informatics, readiness for career guidance, criteria and indicators and indicators of readiness.

УДК 81'243:371.311

Рижкова І. Ю.

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК МОТИВАЦІЯ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (КООПЕРАТИВНЕ НАВЧАННЯ)

Педагогічна практика вимагає створення відносно простого і водночас максимально універсального, професійного розвитку студентів на заняттях з іноземної мови. У статті розглянуто особливості застосування інтерактивних технологій навчання як мотивації до вивчення іноземної мови. Обґрунтована необхідність використання на заняттях з іноземної мови інтерактивних технологій. Використання інтерактивних методів навчання посилює увагу студентів, а також дає змогу значно збільшити час мовної практики на заняттях для кожного студента. Окреслено необхідність застосування кооперативного навчання під час вивчення іноземної мови у ВНЗ [2, електронний ресурс]. Наведено приклади застосування кооперативного навчання під час вивчення окремих тем з іноземної мови. У процесі кооперативного навчання викладач стає організатором самостійної, навчально-пізнавальної, комунікативної, творчої діяльності студентів.

Ключові слова: інтерактивні завдання, кооперативне навчання, іноземна мова, мотивація, студент, особистість, інтерес, ЗВО.

Сьогодні викладачі іноземної мови в закладах вищої освіти повинні будувати такий навчальний процес і планувати такі практичні заняття, які могли би бути основою формування мотивації студентів до вивчення іноземної мови. Викладачі повинні дбати про ефективне забезпечення навчальної діяльності, викликаючи інтерес студентів до заняття.

Методи, які розвивають пізнавальний інтерес до вивчення іноземної мови, це перш за все методи, які активізують сам процес навчання, а саме такі:

- групова робота;
- дискусія;
- діалогічне мовлення (інтерактивне);
- проектування;
- презентації та інше [1, с. 39; 4, с. 42–43].

У сучасному навчально-виховному процесі вагоме місце посідає питання про використання саме інтерактивних методів навчання у ЗВО, тому що вони відкривають для студентів можливості співпраці, пізнання та налагодження стосунків.

Зростання вимог до якості підготовки фахівців із вищою освітою ставить перед викладачами ЗВО завдання створити ефективні дидактичні системи, які базуються на застосуванні видів, технологій, форм і методів навчання, які забезпечать інтенсивне залучення студентів до процесу вивчення іноземної мови. Серед багатьох засобів, що реалізують такий підхід, визнання набувають інтерактивні методи навчання [3, с. 29–34].

Мета статті – висвітлити особливості застосування інтерактивних технологій навчання як мотивації до вивчення іноземної мови й обґрунтувати необхідність їх використання.

Інтерактивне навчання як особливу освітню технологію в загальнодидактичному аспекті досліджували О. Пометун, Г. Сиротенко, Л. Коваль та інші вчені. Необхідність використання інтерактивних технологій навчання іноземної мови у ЗВО обґрунтовано у працях науковців С. Медведєвої, О. Зубенко, Г. Попова та

інших. Питанням організації інтерактивного навчання в старшій школі присвячені роботи сучасних науковців, таких як Н. Павленко, В. Мартинюк, Л. Тополя та інші [2, електронний ресурс].

Суть інтерактивного навчання: навчальний процес організований так, що всіх учасників залучено до процесу пізнання, формування та створення висновків, де кожен студент робить індивідуальний внесок, де студенти обмінюються ідеями, знаннями.

Методи інтерактивного навчання є складовою частиною сучасних інноваційних технологій. На заняттях створюється можливість обговорення різноманітних проблем, аргументування власного погляду, відбувається взаємодія викладача та студента, яка орієнтує особистість на розвиток творчих і розумових здібностей і комунікативних навичок.

Однією з інтерактивних технологій навчання, яка є ефективною під час вивчення іноземної мови, є кооперативне навчання [2, електронний ресурс].

Кооперативне навчання – метод навчання студентів, що припускає співробітництво студентів у групі та викладача. За такого підходу студенти швидше досягають успіхів у вивченні іноземної мови [5].

Американські дослідники Д. Джонсон і Р. Джонсон виділяють п'ять основних критеріїв успішного кооперативного навчання:

1. **Позитивна залежність** (студенти вчатьса взаємної відповідальності та роботи в команді).
2. **Пряма підтримка** (студенти підтримуються один одного безпосередньо. Вони обмінюються думками, матеріалами, оцінюють роботу один одного з метою отримання спільного результату роботи).
3. **Відповідальність** (кожен студент бере участь у роботі групі та несе відповідальність за результат групової діяльності).
4. **Соціальна компетентність** (студенти вчатьса довірі та повазі, а також чітко та ясно висловлювати свої думки й вирішувати конфлікти, які виникають).
5. **Власна оцінка** (студенти вчатьса оцінювати власний внесок у успіх групової роботи, а також оцінювати спільну роботу групи та виділяти причини невдач) [6; 8].

Кооперативно організоване навчання відрізняється певними особливостями:

- викладач дуже виважено підходить до створення підгрупи на тривалу перспективу;
- розробляються свої стратегії, здійснюється планування для кожної з виділених підгруп;
- у процесі навчання студенти діляться своїми знаннями;
- кожен студент працює на повну силу, самостійно;
- за результат праці групи відповідальність несе кожен учасник;
- робота кожного учасника групи оцінюється викладачем під особовим кутом [7, електронний ресурс].

Сьогодні в науковій літературі описано багато видів технологій кооперативного навчання (дослідники нараховують більше ніж 50), розглянемо найбільш розповсюджені різновиди (структури) кооперативних занять:

«**Думай – працюй у парі – ділись**» (Каган, 1990 р.) – кооперативна структура, в якій студенти (партнери) особисто думають над питанням, потім обговорюють ще з кимось іншим. Зокрема, цей вид кооперативного навчання використовується під час вивчення нового матеріалу [7, електронний ресурс].

«**Формулой – Ділись – Слухай – Створию**» (Р. Джонсон, Д. Джонсон і Бартлет, 1990 р.) – подібна до попередньої структури, в якій студенти спочатку особисто формулюють відповіді, кожен проговорює відповідь вголос (ДІЛИТЬСЯ) та слухає відповіді інших. Потім разом створюють повну відповідь за допомогою обговорення. Цей вид також має широке застосування [7, електронний ресурс].

«**Скажи й переключайся**» – кооперативна структура, в якій студенти послідовно дають відповіді на запитання або обговорюють тему дискусії за сигналом [7, електронний ресурс].

«**Круглий стіл**» (Каган, 1990 р.) – кооперативна структура, яка розрахована як на малі, так і на великі групи, в яких один аркуш паперу передається по колу для запису своїх думок, ідей, пропозицій тощо [7, електронний ресурс].

«**Мозковий штурм**». Фіксуються всі ідеї, коментарі щодо заданої теми. Використовуються такі принципи: кожному надається можливість висловитися, всі твердження приймаються, наголошується швидше на кількість, а не на якість, ідеї не оцінюються й не критикуються, а записуються так, як були сформульовані, без редагування [7, електронний ресурс].

Групове дослідження – кооперативна структура, в якій студенти розбиваються на підгрупи, самі обирають тему дослідження. Вони самостійно обирають зміст, форми, ролі, проводять збір інформації, аналізують, дають оцінку даним, роблять висновки та презентують кінцевий варіант дослідження [7, електронний ресурс].

Висновки. Варто зазначити, що інтерактивне навчання дає змогу значно збільшити процес засвоєння матеріалу, оскільки впливає не лише на свідомість студентів, але й на дії, практику. Кооперативне навчання дає можливість вирішити відразу декілька завдань: розвиває комунікативні вміння й навички, допомагає встановленню емоційних контактів між учасниками процесу, забезпечує виховне завдання, оскільки змушує працювати в команді, прислухатися до думки кожного [2, електронний ресурс].

Значення кооперативного навчання під час формування зацікавленості до вивчення іноземної мови дуже велике. І викладачу не можна недооцінювати цей факт. Використавши їх разом з іншими формами та методами роботи, викладач досягне головної мети – студенти будуть мотивовані до вивчення іноземної мови.

Використана література:

1. Калініченко А. І., Гуцол А. А. Materialy XII mezinarodni vedecko – prakticka konference «Vedecky prumysl evropskeho kontinentu – 2016». – Dil 9. – Filologie. Philosophy: Praha, Publishing House «Education and Science» s.r.o., 2016. – P. 38–41.
2. Заворотна О. І. Психолого-педагогічні умови використання інтерактивних технологій навчання іноземних мов у ВНЗ / О. І. Заворотна // Вісник психології та педагогіки (електронний ресурс): зб. наук. робіт. – Київ, 2012. – Вип. 10.
3. Лосева Н. М. Активні методи навчання в курсі аналітичної геометрії / Н. М. Лосева // Дидактика: проблеми і дослідження: міжнар. зб. наук. робіт. – Донецьк, 2008. – Вип. 29. – С. 29–34.
4. Олішевич В. М. Педагогічні умови формування позитивної мотивації студентів ВНЗ до вивчення іноземних мов / В. М. Олішевич // Молодий вчений: педагогічні науки: зб. наук. робіт. – Херсон, 2015. – Вип. 6 (21). – Ч. 3. – С. 41–44.
5. Русинова Л. П. Педагогічний словник за темами: навч. посібник. / Л. П. Русинова. – Сарапул, 2010.
6. Johnson D., Johnson R. Learning together and alone: cooperative, competitive, and individualistic learning. – Boston: Allyn and Bacon, 1999.
7. URL: <http://ru.osvita.ua/school/method/technol/2652/>.
8. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кооперативне_навчання.

References:

1. Kalinichenko A. I., Hutsol A. A. Materialy KHII-ho kursu navchalno-praktychnoyi konferentsiyi «Vedetskyy Prymirnyk Yevrovskoho Kontyent – 2011». – Dil 9. – Filolohiya. Filosofiya: Praha, Vydavnytstvo «Osvita ta nauka» s.r.o., 2016. – S. 38–41.
2. Zavorotna O. I. Psykholoho-pedahohichni umovy vykorystannya interaktyvnykh tekhnolohiy navchannya inozemnykh mov u VNZ / O. I. Zavorotna // Visnyk psykholohiyi ta pedahohiky (elektronnyy resurs): zb. nauk.robit. – Kyiv, 2012. – Vyp. 10.
3. Losyeva N. M. Aktyvni metody navchannya v kursy analitychnoyi heometriyi / N. M. Losyeva // Dydaktyka: problemy i doslidzhennya: mizhnar. zb. nauk. robit. – Donetsk, 2008. – Vyp. 29. – S. 29–34.
4. Olishkevych V. M. Pedahohichni umovy formuvannya pozytyvnoyi motyvatsiyi studentiv VNZ do vyvchennya inozemnykh mov / V. M. Olishkevych // Molodyy vchenyy: pedahohichni nauky: zb. nauk. robit. – Kherson, 2015. – Vyp. 6 (21). – Ch. 3. – S. 41–44.
5. Rusynova L. P. Pedahohichnyy slovnyk za temamy: navchalnyy posibnyk. / L. P. Rusynova. – Sarapul, 2010.
6. Johnson D., Johnson R. Learning together and alone: cooperative, competitive, and individualistic learning. – Boston: Allyn and Bacon, 1999.
7. URL: <http://ru.osvita.ua/school/method/technol/2652>.
8. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кооперативне_навчання.

Рыжкова И. Ю. Интерактивные технологии обучения как мотивация к изучению иностранного языка (кооперативное обучение)

Педагогическая практика требует создания относительно простого и в то же время максимально универсального, профессионального развития студентов на занятиях по иностранному языку. В статье рассмотрены особенности применения интерактивных технологий обучения как мотивации к изучению иностранного языка. Обоснована необходимость использования на занятиях по иностранному языку интерактивных технологий. Использование интерактивных методов обучения усиливает внимание студентов, а также позволяет значительно увеличить время языковой практики на занятиях для каждого студента. Очерчена необходимость применения кооперативного обучения при изучении иностранного языка в ЗВО. Приведены примеры применения кооперативного обучения во время изучения отдельных тем по иностранному языку. В процессе кооперативного обучения преподаватель становится организатором самостоятельной, учебно-познавательной, коммуникативной, творческой деятельности студентов.

Ключевые слова: интерактивные задания, кооперативное обучение, иностранный язык, мотивация, студент, личность, интерес, ЗВО.

Ryzhkova I. Yu. Interactive learning technologies as motivation for learning a foreign language (cooperative learning)

The pedagogical practice demands the formation of quite simple and in the meantime maximally multi-purpose professional progress of students during the English lessons. In the given article the characteristics of using the interactive learning technologies are considered such as the motivation to learn a foreign language. The usage of interactive technologies in learning the foreign language is justified. The introduction of interactive teaching methods increases the students' attention and allows maximizing time in practicing language during the lessons. It is also necessary to use cooperative learning in teaching foreign languages at universities. The examples of using the cooperative learning in teaching separate topics of the foreign language are given. In the course of the cooperative learning a teacher becomes a planner of independent, educational, communicative and creative activities for students.

Key words: interactive tasks, cooperative learning, foreign language, motivation, students, personality, interest, universities.